

**Najwyższa Izba Kontroli
Departament Gospodarki,
Skarbu Państwa i Prywatyzacji**

Warszawa, dnia 17 stycznia 2011 r.

Zarząd

**MEPROZET Kościan
Spółka Akcyjna
w Kościanie**

P/10/048
KGP-4101-06-03/2010

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹ (dalej *ustawa o NIK*), Najwyższa Izba Kontroli² przeprowadziła w MEPROZET Kościan SA³, kontrolę działań restrukturyzacyjnych, realizacji zobowiązań umowy prywatyzacyjnej oraz sytuacji ekonomiczno-finansowej Spółki w latach 2006 - 2010 (I poł.)

W związku z ustaleniami przedstawionymi w protokole kontroli, podpisanym w dniu 20 grudnia 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli - Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji, stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Zarządowi Spółki niniejsze *Wystąpienie*.

1. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działania Zarządu Spółki w kontrolowanym zakresie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, dotyczących zarządzania płynnością finansową Spółki, sporządzania planów strategicznych i operacyjnych oraz publikacją sprawozdań finansowych.

2. W ocenie NIK sytuacja ekonomiczno-finansowa Spółki była dobra, na co istotny wpływ miała pozycja rynkowa Spółki oraz sprzedaż na eksport.

¹ Dz.U. z 2007 r., Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji.

³ Dalej Spółka.

Wartość aktywów Spółki systematycznie wzrastała, z 13 758,41 tys. zł w 2006 r. do 23 784,35 tys. zł w 2010 r. (I poł.). Jednocześnie kapitał własny Spółki wzrósł o 97% i wyniósł 14 607,29 tys. zł w 2010 r. (I poł.). Na wzrost wartości aktywów miało wpływ przede wszystkim wypracowywanie corocznie zysku oraz przeznaczanie go w całości na kapitał zapasowy. Skarb Państwa, jako akcjonariusz Spółki, corocznie wnioskował o wypłatę dywidendy, jednakże pozostali akcjonariusze przeciwstawiali się takiemu rozdysponowaniu zysku⁴.

Spółka corocznie wypracowywała zysk (netto), który wynosił w poszczególnych latach: 1 597,53 tys. zł w 2006 r., 1 861,82 tys. zł w 2007 r., 1 115,09 zł w 2008 r., 1 546,37 zł w 2009 r. oraz 1 087,40 tys. zł w 2010 r. (I poł.). Łącznie w ww. okresie zysk wyniósł 7 208,21 tys. zł. Przychody netto Spółki ze sprzedaży i zrównane z nimi wzrosły w okresie objętym kontrolą o 9,85% z kwoty 27 691,99 tys. zł w 2006 r. do kwoty 30 419,55 tys. zł w 2009 r. W rekordowym dla Spółki roku 2007 wyniosły one 33 294,13 tys. zł.

Dobłą sytuację ekonomiczną Spółki potwierdzają również wskaźniki rentowności, które osiągały wartości: ROS 7% - 4,7%, ROA 11,6% - 4,6% i ROE 17,8% - 7,4%, oraz wskaźniki: zadłużenia aktywów 0,31 – 0,24 i zadłużenia kapitału własnego 0,47 – 0,38⁵. Pogorszenie wskaźników nastąpiło w roku 2008 i 2009 w związku ze znaczącym pogorszeniem się ogólnej koniunktury gospodarczej.

Jednocześnie NIK zwraca uwagę, że w latach 2006 - 2010 (I poł.) Spółka posiadała znaczącą nadpłynność finansową. Wskaźnik płynności I stopnia⁶ osiągał wartość 0,41 - 1,19 natomiast wskaźnik płynności III stopnia⁷ 2,46 - 3,47. W 2010 r. poziom wskaźnika płynności I stopnia sześciokrotnie przekraczał normę a poziom wskaźnika płynności III stopnia prawie dwukrotnie. Przetrzymanie środków pieniężnych na rachunku bankowym lub dokonywanie krótkoterminowych inwestycji kapitałowych, wskazuje, iż spółka nie wykorzystuje efektywnie swoich zasobów, co może obniżać potencjalną rentowność. Ponadto wskaźnik poziomu kosztów (optimum 50%-90%) w całym okresie objętym kontrolą był wysoki tj.: 92,74% - 93,32%.

3. NIK zwraca uwagę na niesporządzanie przez Zarząd Spółki w okresie objętym kontrolą planów strategicznych i operacyjnych oraz brak planów szerszej dywersyfikacji produkto-wej Spółki, co zdaniem NIK może utrudnić pełne wykorzystanie potencjału Spółki oraz niekorzystnie wpłynąć na jej rozwój. Sytuacja ekonomiczno-finansowa Spółki w znaczącym

⁴ Tylko w 2008 r. głosowanie nad podziałem zysku netto Spółki za 2007 r. było jednogłośnie.

⁵ ROS – rentowność sprzedaży, ROA – rentowność aktywów, ROE – rentowność kapitału własnego.

⁶ Wskaźnik płynności I stopnia – relacja inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych (wielkość optymalna - 0,2).

⁷ Wskaźnik płynności III stopnia – relacja aktywów obrotowych do zobowiązań krótkoterminowych (norma 1,2 - 2 optimum - 1,5).

stopniu jest uzależniona od indywidualnych zamówień na wozy asenizacyjne. Zdywersyfikowanie produkcji może zmniejszyć ryzyko działalności i ograniczyć wpływ niekorzystnych zmian koniunkturalnych. Ponadto, w ocenie NIK zainwestowanie w rozwój nowych produktów mogłoby zmniejszyć występujące w Spółce zjawisko nadpłynności.

4. NIK pozytywnie ocenia działania Zarządu Spółki w zakresie modernizacji i innowacji kluczowego produktu Spółki – wozów asenizacyjnych.

W latach 2006 - 2010 r. (I poł.) Spółka wzmocniła dział konstrukcyjno-technologiczny z 3 do 7 osób, co przyczyniło się do zwiększenia innowacji produktu. W badanym okresie Spółka wdrożyła do produkcji nowe aplikatory talerzowe o szerokości roboczej 2, 3 i 6 m, dozowniki naglebowe z węzami wleczonymi 12H i 16H o szerokości roboczej 12 m i 16 m, wozy do dogaszania lasów oraz wozy asenizacyjne o symbolach PN-20/2, PN-60/E, PN-70/E, na bieżąco modernizowała też aktualnie produkowane wozy asenizacyjne oraz uruchomiła produkcję wozu PN-260 o pojemności 26 m³. W 2008 r. Spółka zakończyła pracę nad projektem *Wóz asenizacyjny z typoszeregiem aplikatorów pasmowo dozujących gnojowicę na powierzchni gleby węzami wleczonymi* zgodnie z projektem celowym Nr 6 ZR8 2007 C/06848 o wartości 1 333 724,38 zł, na który otrzymała dotację z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w wysokości 473 650 zł.

5. NIK pozytywnie ocenia zrealizowanie przez Spółkę ekonomicznego celu umowy prywatyzacyjnej⁸.

W latach 1999 - 2009 wysokość przychodów netto Spółki ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów zwiększyła się ponad czteroipółkrotnie z kwoty 6 819,08 tys. zł do 30 419,55 tys. zł. Spółka w 2010 r. posiadała ponad 50% udział w krajowym rynku wozów asenizacyjnych. Jednocześnie w Spółce rozbudowano dział handlowy, co przyczyniło się do poszerzenia rynków zbytu poza krajem. W 1999 r. Spółka eksportowała głównie kontenery do zbiórki odzieży (wozy asenizacyjne stanowiły 20% eksportu) na rynek niemiecki i szwajcarski dla ok. 12 odbiorców. Obecnie Spółka współpracuje z 27 dealerami w tym z Białorusi, Litwy, Łotwy, Estonii, Rosji, Ukrainy, Czech, Słowacji, Węgier, Rumuni, Bułgarii, Finlandii, Niemiec i Norwegii. W latach 1999 - 2009 Spółka zwiększyła swoje przychody z eksportu ponad dwukrotnie, z kwoty 2 468,70 tys. zł do kwoty 5 399,32 tys. zł⁹.

⁸ Umowa o realizacji wspólnego przedsięwzięcia zawarta w dniu 27 lipca 1999 r. pomiędzy Zbyszkiem Miskiewiczem a pełnomocnikiem Skarbu Państwa (akt notarialny repertorium A nr 9745/1999) zmieniona w dniu 24 stycznia 2002 r. (akt notarialny repertorium A nr 831/2002).

⁹ Wysokość sprzedaży w 2009 r. na eksport w wysokości 1 786,16 tys. zł oraz sprzedaż do UE 3 613,16 tys. zł.

Na koniec 1999 r. z całokształtu działalności Spółka osiągnęła ujemny wynik finansowy (-)237,28 tys. zł¹⁰. Było to konsekwencją realizowania niskich przychodów ze sprzedaży przy wysokich kosztach działalności. W związku z poczynionymi inwestycjami produkcyjnymi oraz zwiększeniem sprzedaży Spółka do końca 2009 r. znacząco poprawiła wyniki finansowe. W 2009 r. osiągnięto zysk netto w wysokości 1 546,37 tys. zł. Na jego wysokość wpływ miała wielkość dotacji otrzymywanych przez Spółkę, zarówno z tytułu bycia zakładem pracy chronionej¹¹, jak i w związku z realizacją projektów inwestycyjnych. Udział dotacji w pozostałych przychodach operacyjnych wynosił 93% w 2009 r., co wpłynęło na zniwelowanie straty ze sprzedaży w wysokości (-)18,96 tys. zł i osiągnięcie zysku z działalności operacyjnej w wysokości 1 251,76 tys. zł.

W związku ze zwiększeniem się zamówień na wozy asenizacyjne Spółka nie tylko utrzymała zatrudnienie z okresu sprzed prywatyzacji (na koniec 1999 r. zatrudniała 118 osób), ale również je zwiększyła, zatrudniając na dzień 30 czerwca 2010 r. 126 osób. Rosnąca liczba zamówień wymogła na Spółce czasowe zatrudnianie od 20 do 25 pracowników bezpośrednio produkcyjnych. Wysoka wydajność na zatrudnionego (od 220,67 tys. zł w 2008 r. do 273,43 tys. zł w 2007 r.) oraz realizacja zysku netto w latach 2006 - 2009 przyczyniła się do zwiększenia przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w Spółce z 2 535,72 zł w 2006 r. do 3 192,85 zł w I półroczu 2010 r.¹²

6. NIK zwraca uwagę, że wymagane w umowie prywatyzacyjnej informacje o zrealizowanych przez Spółkę inwestycjach, przekazywane do Delegatury Ministerstwa Skarbu Państwa w Poznaniu - zawierały błędy.

Zarząd Spółki w raporcie o inwestycjach przeprowadzonych w piątym roku działalności Spółki stwierdził, że wartość inwestycji poniesionych w okresie od dnia 1 sierpnia 2003 r. – do dnia 31 lipca 2004 r. wyniosła 521,61 tys. zł, podczas gdy faktycznie było to 326,64 tys. zł. Różnica, w wysokości 194,97 tys. zł dotyczyła rozliczenia inwestycji w toku pn. *”Modernizacja kotłowni”*. Zarząd Spółki dwukrotnie wykazał powyższą inwestycję w sprawozdaniach, zarówno w kwocie inwestycji poniesionych w czwartym roku, jako *środki trwałe w budowie* oraz w piątym roku, jako *zakup środków trwałych*. Pomyłki tej nie sprostowano.

¹⁰ Wynik finansowy za okres 1 stycznia 1999 r. - 31 maja 1999 r. wynosił 14 484,16 zł, wynik finansowy za okres 1 czerwca 1999 r. - 31 lipca 1999 r. wynosił (-) 258 665,47 zł, wynik finansowy za okres 1 sierpnia 1999 r. – 31 grudnia 1999 r. wynosił 6 904,17 zł.

¹¹ Spółka otrzymała Status zakładu pracy chronionej po prywatyzacji.

¹² Średnia płaca miesięczna brutto w okresie od 1 sierpnia 1999 r. – do 31 grudnia 1999 r. wynosiła 1 231,25 zł (bez płac Zarządu -1 194,72 zł).

Spółka w okresie pięciu lat działalności miała przeprowadzić inwestycje o wartości 1 740 tys. zł. Faktycznie w powyższym okresie wydatkowano na ten cel 1 802,01 tys. zł. Jednakże w piątym roku działalności zrealizowała inwestycje o wartości 326,64 tys. zł a nie 400 tys. zł jak przewidywał *Program inwestycyjny*. Zdaniem NIK, realizacja inwestycji w terminie wcześniejszym aniżeli przewidywał to *Program inwestycyjny*, zgodnie z umową prywatyzacyjną nie zwalniała Zarządu Spółki z obowiązku przeprowadzenia inwestycji w piątym roku działalności w kwocie zaplanowanej w tym *Programie*. Zgodnie z artykułem III pkt 3.3. *umowy prywatyzacyjnej* inwestycje musiały być zrealizowane w kwotach i terminach przewidzianych w *Programie inwestycyjnym*.

7. NIK negatywnie ocenia fakt nieopublikowania sprawozdań finansowych Spółki za lata 2007 - 2008 w Monitorze Polskim „B”. Brak publikacji spowodowany był niedokonywaniem należnych z tego tytułu opłat. Stanowiło to naruszenie przepisów art. 64 ust. 1 pkt 3 i art. 70 ust. 2 *ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości*¹³ stanowiących, że badaniu i ogłaszaniu podlegają roczne sprawozdania finansowe spółek akcyjnych, kontynuujących działalność. Prezes Zarządu Spółki wyjaśnił¹⁴, że opłaty za ogłoszenie sprawozdania finansowego w Monitorze Polskim „B” są jego zdaniem rażąco wysokie i nieuzasadnione. Jednocześnie dodał, że w przypadku wysłanego sprawozdania za 2009 r. będzie postępował w sposób analogiczny jak dotychczas.

8. Biorąc pod uwagę powyższe oceny i uwagi, na podstawie art. 60 ust. 2 *ustawy o NIK*, Najwyższa Izba Kontroli przedstawia następujące wnioski:

1. Podjęcie stosownych działań ukierunkowanych na zmniejszenie nadpłynności finansowej Spółki, w tym rozważenie sporządzenia stosownego planu strategicznego i operacyjnego Spółki.
2. Zapewnienie publikacji sprawozdań finansowych zgodnie z wymogami *ustawy o rachunkowości*.

Najwyższa Izba Kontroli – Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji, na podstawie art. 62 ust. 1 *ustawy o NIK*, zwraca się do Zarządu Spółki o nadesłanie, w terminie 21 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków oraz o podjętych działaniach lub o przyczynach niepodjęcia tych działań.

¹³ tj. Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 ze zm.

¹⁴ Pismo L.Dz. 1087/10 z dnia 10 listopada 2010 r.

Stosownie do art. 61 ust. 1 *ustawy o NIK*, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Zarządowi Spółki prawo zgłoszenia do Dyrektora Departamentu Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji NIK umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków, zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, termin nadesłania informacji, o której wyżej mowa, liczy się – stosownie do art. 62 ust. 2 *ustawy o NIK* – od dnia otrzymania ostatecznej uchwały w sprawie powyższych zastrzeżeń.

(-) Andrzej Otrębski
Dyrektor Departamentu Gospodarki, Skarbu
Państwa i Prywatyzacji